

SWEDSECS DISCIPLINNÄMND

BESLUT 2022-09-15
2022:37SwedSec Licensiering AB
Licenshavaren**BESLUT**

Disciplinnämnden återkallar licenshavarens licens.

SKÄL**Bakgrund**

Licenshavaren var vid tiden för de anmälda överträdelserna anställd som rådgivare hos ett anslutet företag och innehavare av licens hos SwedSec Licensiering AB (SwedSec). Hon är numera anställd hos ett annat företag.

Företaget har anmält att licenshavaren i flera fall har brutit mot reglerna om intressekonflikter, kundkännedom, riskprovning vid kreditgivning, tystnadsplikt, informationssäkerhet samt bisysslor.

Med hänvisning till företagets anmälan har SwedSecs disciplinutskott överlämnat ärendet till disciplinnämnden och föreslagit att licenshavarens licens återkallas.

Företaget har i anmälan till SwedSec anfört i huvudsak följande.

Företaget har utrett 23 kreditärenden handlagda av licenshavaren under perioden 2020–2022. Vid utredningen har följande brister uppdagats. Flera brister kan ha förekommit i ett och samma ärende.

- I ett ärende har licenshavarens make som är fastighetsmäklare värderat den belånade fastigheten. Kunden är en släkting till licenshavaren. Det har även förekommit swish-transaktioner mellan licenshavaren och kunden. Licenshavaren har inte beaktat den intressekonflikt som uppstått.
- I ett ärende har licenshavaren beviljat en kredit till sin systers vän. Kundkännedomsinformationen är inte uppdaterad och information om kontantinsatsens ursprung

saknas. Det har även förekommit swish-transaktioner mellan licenshavaren och kunden. Licenshavaren har inte beaktat den intressekonflikt som uppstått.

- I 14 ärenden har licenshavaren inte uppdaterat kundkännedomsinformationen med anledning av nya bolån.
- I samband med beviljande av bolån har licenshavaren i 16 ärenden inte uppdaterat kundkännedomsinformationen med information om kontantinsatsens ursprung. I tre fall finns notering att sparande saknas trots att kontantinsats har betalats.
- I tre ärenden finns noteringar gjorda av licenshavaren att anställningsintyg är uppvisade men dessa saknas i kreditakten.
- I ett ärende saknas krediter i kvar-att-leva-kalkylen trots att de finns på UC:n. Det saknas noteringar om orsaken. Om krediterna hade räknats med hade krediten inte fått beviljas.
- I ett ärende är den uppgivna anställningen i kundkännedomsinformationen inte densamma som enligt det uppvisade anställningsintyget trots att dateringarna är från samma tid.
- I ett ärende är inkomsten som använts i kvar-att-leva-kalkylen högre än inkomsten enligt UC utan att någon förklaring har lämnats.
- Licenshavaren har, i strid med gällande regler och utan fullmakt, haft mejlväxling med en tolk gällande ett kreditärende som rörde nya kunder. Kunderna ville ansöka om ett bolån för att lösa befintliga bolån i en annan bank. Skälet till att kunderna ville lösa krediterna i det andra företaget var att krediter och konton var uppsagda pga. att det andra företaget hade fått kännedom om att uppgifter, arbetsgivarintyg och lönespecifikationer som kunderna hade tillhandahållit och åberopat vid kreditprövningen avseende bolån var oriktiga. Både uppsägningsbrevet från det andra företaget och det oriktiga arbetsintyget som var underlag för uppsägningen finns i mejlväxlingen mellan tolken och licenshavaren. Trots att licenshavaren hade tagit del av denna information beviljade hon bolån och löste bolånen i det andra företaget.

Utöver de ovan beskrivna bristerna har företaget identifierat generella tveksamheter i licenshavarens arbetssätt där det naturliga borde ha varit att vara mer observant:

- Flera av kunderna var nya kunder och hade inga tidigare förbindelser med företaget.
- Kontantinsatser till bostadsköp, enligt noteringar gjorda av licenshavaren, har kommit från andra företag utan närmare dokumentation om ursprung.

- Löneinsättningar på konton i företaget har varit lägre och avvikit från uppvisade anställningsintyg.
- Inkomsterna på uppvisade anställningsintyg har varit förhållandevis höga i förhållande till den yrkeskår som anställningsintyget avser.
- Anställningar, styrkta av anställningsintyg, har i vissa fall varit på annan ort än bostadsköpet och avstånden har gjort att dagpendling bör ha varit uteslutet. Det finns ingen kommentar om höga resekostnader eller hur den uppkomna situationen ska hanteras.
- De flesta krediter har avsett kunder utanför ordinarie marknadsområde.

I samband med utredningen har vidare kommit fram att licenshavaren har genomfört en sökning i företagets kundhanteringssystem på en kund i företaget som licenshavaren har gjort en swish-betalning till. Det har inte kunnat identifieras någon affärsrelaterad anledning att göra denna sökning. Licenshavaren har också genomfört 16 sökningar på sin bror. Det finns ingen fullmakt till licenshavaren från brodern. Slutligen har kommit fram att licenshavaren är styrelsesuppleant och firmateknare i sin makes bolag vilket hon inte har ansökt om godkännande för.

Företagets förtroende för licenshavaren är förbrukat och i samband med företagets utredning har hennes anställning avslutats.

Licenshavaren har anfört i huvudsak följande.

Hon medger att hon har gjort misstag och att hon borde ha tänkt annorlunda i vissa situationer. Hon har dock aldrig agerat i syfte att skada företaget och hon har inte gjort misstagen avsiktligt. Hon vill även betona att företaget har genomfört kreditgranskningar månadsvis som inte gett några signaler om att fel har påträffats i ärendena. Hon har aldrig fått någon erinran, varning eller liknande under sin tid hos företaget som skulle indikera några brister.

När det gäller de brister som företaget har hänvisat till har hon följande kommentarer.

Beviljande av lån m.m.

Det är riktigt att hon beviljade det aktuella lånet till sin släkting. Hon var den enda på plats som hade befogenhet att bevilja lånet. Hennes kollega som handlade ärendet hade ingen behörighet att bevilja lånet. All kontakt inom kreditärendet handlades av hennes kollega. Med anledning av detta beviljade hon lånet då ärendet var brådskande. Hon är väl medveten om att hon agerat felaktigt.

Hon hade inget inflytande över kundens val av mäklare. Hon kan dock, med facit i hand, konstatera att det var fel av henne att hantera ett ärende gällande en fastighet som hennes make värderat. Swish-överföringarna mellan henne och hennes släkting utgör betalning för olika, men enstaka, ömsesidiga vardagsåtaganden; framför allt vardagsköp till matlagning och liknande. Det har handlat om situationer då släktingen handlat råvaror till henne som hon sedan swishat honom för och vice versa. Detta tydliggörs genom summornas storlek.

Systers vän

Hon har ingen relation eller anknytning till sin systers vän. De swish-transaktioner som företaget har tagit upp har sina förklaringar och är inte kopplade till hennes anställning. Den enstaka Swish-överföringen från systemens vän som företaget tagit upp utgör en present till hennes syster från tre olika personer.

Känn din kund

Företaget har anfört att flera av kunderna varit nya kunder. Det har rört sig om personer som blivit kunder digitalt via nätet och som då har besvarat frågor gällande kundkännedomsinformationen. Företaget har uppgett att hon har missat att uppdatera kundkännedomsinformationen med information om kontantinsatsens ursprung. Det är beklagligt och hon medger att hon brustit i denna del. Detta gäller även bristerna i de tre ärenden där hon missat att bifoga anställningsavtalen i kreditakten. I de fall noteringar gällande kontantinsats saknas har kunden haft ett sparande och valt att investera allt i kontantinsatsen. Därefter har det inte funnits kvar något sparande varför det angetts att kunden inte haft något sparande.

Kvar-att-leva-kalkylen

Ärendet gällande kvar-att-leva-kalkylen har beviljats av kreditgruppen. Det är korrekt att hon missat att ta med UC-krediter i ärendet. Hon hade dock ingen befogenhet att bevilja lånet varför det lämnades över till kreditgruppen som i sin tur granskade och tog beslutet att bevilja lånet. Det ärende där inkomsten angetts som högre än i kvar-att-leva-kalkylen har hon svårt att bemöta då hon inte vet vilket ärende det avser. I de fall då inkomsten är högre än i UC har hon haft som vana att bifoga anställningsavtalet som en förklaring.

Anställningsavtal, kontantinsatser m.m.

Företaget har ifrågasatt hennes kontroller avseende anställningsavtal, kontantinsatser, inkomsterna enligt anställningsavtal m.m. Hon har utfört sina arbetsuppgifter med stor omsorg och noggrannhet. Hon medger dock att det finns vissa brister i handläggningen. Hon har inte haft anledning att ifrågasätta riktigheten avseende de handlingar som tagits upp under kundernas möten med företaget. Hon har t.ex. grundligt gjort det arbete som har krävts för att säkerställa att anställningsavtal varit korrekta. I vissa fall har hon ringt till arbetsgivare för att

säkerställa att arbetstagares är anställd på uppgivet företag samt vilken befattning personen har. Detta gäller bl.a. de ärenden där lönen varit hög i förhållande till yrkeskåren. Gällande de ärenden där kunden har bott på annan ort än bostadsköpet och avstånden gjort att dagpendling borde varit uteslutet har företaget påpekat att hon inte kommenterat höga resekostnader eller hur den uppkomna situationen skulle hanteras. Det har rört sig om ärenden där hon fört dialog med kunden gällande detta, framför allt rörande resekostnaderna. Som ovan nämnts medger hon att hon vid vissa tillfällen har brustit i kontroll av handlingar och dokumentation, det har dock inte varit med avsikt.

Tolken

Hon var osäker på hur hon skulle hantera ärendet med tolken och diskuterade därför frågan med sin dåvarande chef. Chefen godkände mailkontakt och därför hanterades ärendet på det sättet. Hon kände inte till att det fanns något direkt förbud mot mailkontakt. Om chefen hade anvisat ett annat sätt för kontakt hade hon följt detta och hon litade på att chefens anvisningar var korrekta. Hon har haft fysiska möten med kunderna.

Företaget har vidare anfört att kundernas krediter och konton var uppsagda i det andra företaget vilket är riktigt. När den informationen kom till hennes kännedom utredde hon uppgifterna gällande det andra företaget och gjorde en grundlig kontroll av både lönespecifikationer, arbetsgivarintyg och andra relevanta uppgifter. Efter denna kontroll som inte indikerade några brister beviljades lånen.

Nya kunder och kunder på andra orter

Företaget har anfört att många kunder var nya, att dessa inte hade någon tidigare förbindelse med företaget samt att kunder bott i andra städer. Det är korrekt att vissa av dessa kunder har bott på närliggande orter. Att kunder från andra städer har sökt sig till henne har enbart sin grund i att hon har gett ett gott intryck till befintliga kunder som rekommenderat henne till andra personer. Detta är även förklaringen till att det varit nya kunder. Hennes tidigare chef har varit väl medveten om kundernas hemvist och har alltid lyft hennes arbete och gett henne beröm för hennes arbetsmoral. Hennes dåvarande chef och även hennes dåvarande regionchef var väl medvetna om att ärenden utanför kommunen handlades. Hon tog upp detta med sin dåvarande chef som godkände att hon handlade ärenden utanför kommunen.

Slagningar

Den kvinna som företaget tagit upp i sin utredning har hon ingen privat koppling till förutom att deras söner går i samma skola. Kvinnan är kund i företaget och det enda hon minns kring en överföring avsåg en present till kvinnans son.

De slagningar hon gjort gällande sin bror har varit på hans begäran. Det har handlat om situationer då han varit orolig för vissa transaktioner till och från sitt konto. I dessa situationer har hon i första hand alltid försökt få tag på broderns företagskontakt. När detta inte har varit möjligt har hon i stället hjälpt honom själv. Hon har dock aldrig handlagt något av hans ärenden. Hon är medveten om att hon trots broderns godkännande inte skulle ha gjort slagningarna.

Sidosysslor

Det är riktigt att hon tidigare stod som suppleant för sin makes holdingbolag. Hennes make bedriver ingen verksamhet i det bolaget utan äger sina andelar i två andra bolag genom holdingbolaget. Ingen administration eller annat arbete sker i holdingbolaget. Hon har aldrig haft en aktiv roll och hon är inte längre suppleant i bolaget. Hon visste inte att uppdraget var något som hon behövde företagets tillåtelse att inneha.

Avslutningsvis

Hon har handlagt en stor mängd ärenden och varit extremt produktiv i sin anställning på företaget. Det har ofta varit mot bakgrund av en upplevd förväntan från företaget att alltid göra sitt yttersta och en vilja att ge kunderna bra service. Det har i många fall inneburit att arbetsuppgifterna har fått göras under stark tidspress. Hon har fått flertalet diplom för sitt arbete. Under 2021 fick hon exempelvis ett diplom för bästa rådgivare inom trygghet i regionen. Hon har även levererat väldigt höga siffror på sparande och pension. Att hon på vägen gjort misstag, som i förhållande till mängden ärenden inte är många, grundar sig i att hon enbart är en människa. Hon beklagar de brister som finns och har tagit lärdom av de misstag som hon har gjort. Hon kommer fortsättningsvis att följa regelverket med stor noggrannhet.

Vid valet av sanktion bör beaktas att de påtalade bristerna avser en förhållandevis lång tidsperiod och att flera av händelserna har inträffat för relativt länge sedan. Varken företaget eller någon kund har drabbats av skada pga. hennes agerande och hon har inte agerat för egen vinnings skull. Hon har nu en ny anställning där hon behöver licensen. Praxis ger utrymme för att sanktionen bestäms till en varning. Om omständigheterna är så allvarliga att en indragning anses vara det enda alternativet vädjar hon om att indragningen görs tidsbegränsad.

Överväganden

Av företagets anmälan och licenshavarens medgivanden framgår att hon har brutit mot flera av företagets grundläggande regler avseende intressekonflikter, informationssäkerhet, kreditgivning, åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism samt bisysslor. Företagets regler bygger på lag och annan författning. Licenshavaren har invänt att det rört sig

om misstag och inte skett avsiktligt eller i syfte att skada företaget samt att hon inte haft någon egen vinning av sitt agerande.

Det rör sig om flera olika regelbrott i ett stort antal ärenden, bl.a. brister och tveksamheter avseende beslutsunderlag för krediter och kreditbeslut samt i penningtvättshänseende, något som disciplinnämnden ser mycket allvarligt på. Även om licenshavaren har gjort de kontroller som hon påstår så har resultaten inte dokumenterats vilket har inneburit att företaget inte har kunnat kontrollera att uppgifterna stämmer.

Licenshavaren har genom sitt agerande utsatt företaget för risk för att krediter felaktigt har beviljats och för att företaget utnyttjas för penningtvätt eller annan brottslighet samt risk för att förtroendet för företaget och för finansmarknaden i stort skadas.

Överträdelserna är alltså många och har skett under en period av två år. Detta visar på en oförmåga att följa det gällande regelverket. Disciplinnämnden anser att bristerna är av sådan art och omfattning att licenshavaren inte är lämplig som licenshavare och att det därmed finns grund för att återkalla hennes licens. Disciplinnämnden anser vidare att det inte finns några omständigheter som med tillräcklig styrka talar för att låta påföljden stanna vid en varning eller för att göra en återkallelse av licensen tidsbegränsad.

Disciplinnämnden finner därmed att licenshavarens licens ska återkallas.

På disciplinnämndens vägnar

Kristina Ståhl

I nämndens beslut har deltagit justitierådet Kristina Ståhl, bolagsjuristen Mats Beckman, civilekonomen Ragnar Boman, direktören Kajsa Lindståhl och f.d. chefsjuristen Jan Persson.